

מ"ת 28106/07/19 - מדינת ישראל נגד בן יוסף יהודי, אופק אלעד ארביב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 28106-07-19 ישראל נ' יהודי ואח'

לפני	כבוד השופט אברהם הימן
המבקשת	מדינת ישראל
נגד	
המשיבים	1. בן יוסף יהודי 2. אופק אלעד ארביב

החלטה

עניינה של החלטה זו בשאלת היתכנות חלופת מעצר.

רקע דינוי

נגד המשיבים הוגש ביום 11.7.19 כתב אישום המייחס להם עבירות של גרימת חבלה בכוונה מחמירה, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, החזקה ונשיאה של נשק וקבלת רכב גנוב.

על פי הנתען, ביום 11.2.19, עובר לשעה 08:00, נגנב רכב מסוג מזדה השייך לליאור שמואל כץ מחניון בניין ברחוב ז'בוטינסקי בכפר סבא. ביום 1.4.19, סמוך לשעה 17:45, במסוף האוטובוסים בדרך הטייסים בתל אביב, נגנב אקדח השייך לנאיף כעביה. בשעות לילה שבין יום 28.5.19 ליום 29.5.19, ברחוב המעגל בקרית אונו, נגנבו לוחיות זיהוי של רכב מסוג מזדה. עובר ליום 11.6.19 קיבל משיב 2 לידיו את הרכב הגנוב בידיעה שהוא גנוב ועליו הלוחיות הגנובות. בין התאריכים 11.6.19-16.6.19 עשה משיב 2, בשתי הזדמנויות, שימוש ברכב הגנוב ללא רשות בעליו, ובהזדמנות אחת, בנוכחות משיב 1, שהיה מודע להיות הרכב גנוב. עובר לתאריך 25.6.19, קשרו המשיבים קשר לבצע ירי על בית משפחת ג'רבי בחדרה בזמן שבני המשפחה שוהים בבית, וזאת בכוונה לגרום למי מהם חבלה חמורה, מום או נכות. ביום 25.6.19 בשעה 00:21, נסעו המשיבים ברכב הגנוב מרמת גן לחדרה, כשהם עוטים כפפות גומי על ידיהם ומצוידים באקדח הגנוב כשהוא טעון במחסנית ובה 15 כדורים, במטרה לירות על הבית כאמור. משיב 2 נהג ברכב הגנוב ומשיב 1 כיוון את נסיעתו. במהלך הנסיעה, דרך משיב 1 את האקדח. בשעה 01:02 הגיעו המשיבים סמוך לבית, בו שהו באותה העת המתלוננת ובנה הקטין, אשר ישב באותה העת בפינת האוכל. עם הגיע המשיבים סמוך לבית, יצא משיב 1 מן הרכב ועל דעתו של משיב 2 התקרב לכיוון הבית וירה באמצעות הנשק כ- 15 קליעים לעבר חזית הבית, בין היתר

עמוד 1

לעבר חלון חדר האוכל שהיה מואר באותה עת.

בעקבות הירי, פגעו בדלת הכניסה לבית שלושה קליעים בגובה של כ- 204 ס"מ מהקרקע, כ- 130 ס"מ מהקרקע וכ- 79 ס"מ מהקרקע, וחדרו אל הבית, כך שקליע אחד נעצר מעל משקוף דלת אחד מחדרי השינה בבית בגובה של כ- 230 ס"מ מהקרקע ושניים מהם פגעו בדלת החדר בגובה של 143 ס"מ מהקרקע ובגובה של 121 ס"מ מהקרקע ונעצרו בקיר החדר בגובה של כ- 121 ס"מ מהקרקע ובגובה של 118 ס"מ מהקרקע. קליע רביעי חדר דרך חלון פינת האוכל, חלף סמוך למקום בו ישב הקטין באותה עת ונעצר במטבח הבית. כמו כן, שני קליעים פגעו בקיר החיצוני סמוך לחלון פינת האוכל.

מיד ובסמוך לאחר ביצוע הירי, נכנס משיב 1 אל הרכב ואמר למשיב 2 לנסוע מהמקום. באותה העת, שני שוטרים התמקמו ברכבם בכיכר המובילה לכיוון כביש 2 דרום, כדי לחסום את יציאת הרכב הגנוב לכיוון זה. סמוך לאחר מכן, הבחינו השוטרים ברכב הגנוב נכנס לכיכר כאשר בכוונת המשיבים להמשיך לכביש 2 דרום. המשיבים ניסו לחמוק מהרכב שחסם את דרכם ועלו עם הרכב הגנוב על אי תנועה. בתגובה, נסעו השוטרים לאחור והניידת פגעה ברכב הגנוב. המשיבים המשיכו בנסיעה מהירה ברכב הגנוב, בניגוד לכיוון התנועה, בכביש 2 לכיוון צפון, ביצעו פניית פרסה והחלו בנסיעה מהירה לכיוון דרום. הניידת ניסתה לחסום את נתיב נסיעת המשיבים, ובתגובה סטו המשיבים בפתאומיות ובחדות לנתיב הימני, כשהם מסכנים רכב שנסע לכיוון דרום. המשיבים המשיכו בנסיעתם בכביש 2 לכיוון דרום במהירות נסיעה העולה על 200 קמ"ש, תוך שהם סוטים במהירות מנתיב לנתיב וגורמים לנהגים שנסעו בנתיב הבריחה לבלום בפתאומיות ולסטות מנתיב נסיעתם, באופן שיש בו לסכן את בטיחותם.

השוטרים דלקו אחר המשיבים בניידות משטרה. לאורך כל המרדף, עודד משיב 1 את משיב 2 לנסוע במהירות וללחוץ על דוושת התאוצה בכל כוחו, על מנת להימלט מהשוטרים ולמנוע את מעצרו של המשיבים. המשיבים נמלטו מהשוטרים תוך נסיעה מהירה ופרועה במטרה לסכן את בטיחותם של כלי תחבורה אשר נסעו סדרם, עד שהגיעו לרחוב מסריק בנתניה, שם עצרו המשיבים את הרכב הגנוב, נטשו אותו ונמלטו מן השוטרים בריצה מהירה. השוטרים רדפו אחר המשיבים וקראו בשמם אך המשיבים לא שעו לקריאה. השוטרים הצליחו לעצור את המשיבים רק לאחר ששוטר ירה מאקדחו כדור אחד לאוויר והמשיבים עצרו ושכבו על הארץ.

יחד עם כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיבים עד תום ההליכים.

בדיון שהתקיים ביום 1.8.19 בפני כב' השופט צ' קאפח הודיעו באי כוח המשיבים כי הם מסכימים לקיומם של ראיות לכאורה ועילת מעצר. בהתאם להסכמת הצדדים על הזמנת תסקיר משירות המבחן לבחינת חלופת מעצר, נתן בית המשפט הוראה לשירות המבחן להכין תסקירי מעצר.

לדיון שהתקיים ביום 27.8.19 בפני כב' השופטת ל' ביבי הוגשו שני תסקירים בעניינם של המשיבים, אשר לא המליצו על שחרורם של המשיבים לחלופת מעצר בפיקוח אנושי. בית המשפט נעתר לבקשת באי כוח המשיבים על הגשת תסקירים משלימים היות ומצא כי שירות המבחן לא נדרש לאפשרות שילוב פיקוח אנושי עם פיקוח אלקטרוני.

תסקירים משלימים הוגשו ובדין שהתקיים לפני ביום 23.10.19 שמעתי את טיעוני באי כוח הצדדים.

תסקירי שירות המבחן

באשר למשיב 1, התרשם שירות המבחן כי לצד כוחות תפקודיים מאופיין משיב 1 בקווי אישיות ילדותיים ובלתי בשלים המשפיעים על בחירותיו ומגבירים נטייה להתנהלות בעייתית ואימפולסיבית, וכי משהיה המשיב 1 משולב במסגרת בעלת גבולות הצליח להתנהל באופן יציב יחסית. שירות המבחן התרשם עוד כי בהעדר מסגרת נורמטיבית עם בני גילו מאז שבגר, חיפש משיב 1 קבוצת השתייכות וחבר לחברה שולית אשר סיפקה מענה לצרכיו הרגשיים מבלי להתבונן בבחירותיו ובהתנהגותו לטווח הארוך ובסיכון בו הוא מעמיד עצמו, באופן שהוביל להעמקת התדרדרות מצבו. שירות המבחן העריך את הסיכון להישנות התנהגות אלימה מהמשיב 1 ולצורך כך התחשב בגילו הצעיר, העדר מעורבות פלילית משמעותית קודמת, תפקודו היציב כקטין וחווית המעצר הנחווית על ידו כבעלת משמעות מרתיעה. לצד זאת, התחשב שירות המבחן בגורמי סיכון אותם מצא באופי העבירות המיוחסות למשיב 1 המשקף התנהלות עבריינית מתוכננת במטרה לפגוע בחיי אדם ובקיומם של קשרים שוליים עמוקים בהקשר של גישה לנשק, במסגרתם יתקשה המשיב 1 לבסס נפרדות ולהציב לעצמו גבולות. שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד המשיב 1- גבוה וכי במידה והמשיב 1 יהיה מעורב בעבירת אלימות, התוצאות הצפויות תהיינה בדרגת חומרה גבוהה. בתסקירו הראשון העריך שירות המבחן כי מעורבותם של המפקחים המוצעים לא יסייע בהצבת גבול למשיב 1 במסגרת חלופת מעצר ביתית נוכח אופיו והתייחסותו המטשטשת סיכון, וכי מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני דורש מענה פיקוחי משמעותי צמוד והרמטי אשר יוכל לצמצם סיכון להישנות התנהגות בעייתית, אף מתוך החלופה, זאת כאשר ברקע מוקדי סיכון, לחצים חיצוניים, אפשרות לקיומו של סכסוך לא פתור וקושי לצפות את התנהלותו של המשיב 1 מחוץ לבית המעצר שירות המבחן לא מצא להמליץ על שחרור המשיב 1 לחלופת מעצר.

בתסקיר המשלים נפגש שירות המבחן נפגש עם המפקחים הנוספים המוצעים, והתרשם כי אלה מבינים את אחריותם כמפקחים וכעורבים והתחייבו לפקח על המשיב 1 באופן רציף. לצד זאת, התרשם שירות המבחן כי המפקחים המוצעים אינם ערים באופן מספק למורכבות מצבו, משמעות קשריו, אפשרות להתלקחות קונפליקטים, וכי קיים פער בין האופן בו הם תופסים את המשיב 1 לבין המיוחס לו כיום. שירות המבחן ציין כי המפקחים המוצעים ממוקדים בתפקודו החיצוני התקין של המשיב 1, תופסים אותו באופן חיובי חד ממדי ונוקשה ומתקשים להתבונן בעצמם באפשרות התדרדרות והסלמה במצבו טרם המעצר.

גם בתסקיר המשלים, העריך שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון משמעותית, לצד קושי ביכולת מערך הפיקוח המוצע להתמודד עם לחצים צפויים במהלך שהייתו של המשיב 1 בחלופת מעצר ביתית, כאשר אין בהגבלת תנועה טכנית למתן את מוקדי הסיכון המגוונים שזיהה שירות המבחן, ולנוכח קשרים והתנהלות על פי קודים שוליים. שירות המבחן קבע, על כן, כי הוא מתקשה להמליץ על שחרורו של המשיב 1 לחלופת מעצר.

באשר למשיב 2, התרשם שירות המבחן כי מדובר בבחור שאינו מגובש באישיותו, כי ניכר צורך גבוה בריגושים וכי הוא מצוי בתהליך מתמשך של חשיפה מוגברת לקשרים חברתיים בעייתיים במסגרתם מוצא הוא מענה לצרכיו בהשתייכות ובהפגנת גבריות, כל זאת תוך הסתרת התנהגותו ובחירותיו מפני סביבתו המשפחתית הנורמטיבית. שירות המבחן

התרשם עוד כי המשיב 2 עסוק במחויבותו החברתית וכי הוא מטשטש בעייתיות ואינו מבטא מצוקה ממצבו ומהתנהלותו. כמו כן התרשם שירות המבחן מקיומם של מוקדי סיכון הנוצצים בקשריו החברתיים של המשיב 2. לצד גורמי סיכון אלה, שקל שירות המבחן בהערכתו את גילו הצעיר של המשיב 2, העדר עבר פלילי, עמידתו המסתגלת במסגרת חינוך וצבא ורצון שביטא לקידום תכניות נורמטיביות. שירות המבחן העריך כי רמת הסיכון הנשקף מהמשיב 2 היא- בינונית כאשר לתוצאות מעורבות אלימה מצדו צפויה פגיעה בינונית. בתסקירו הראשון קבע שירות המבחן כי נוכח הערכתו את הסיכון במצבו של המשיב 2, את עומק מחויבותו לקשריו השוליים ועמדתו המטשטשת את התנהלותו הבעייתית, כשברקע מפקחים בני משפחה שאינם מתאימים לפקח עליו, אין בידו לבוא בהמלצה לשחרור משיב 2 לחלופת מעצר.

בתסקירו המשלים, התרשם שירות המבחן כי נוכח השפעת המעצר על המשיב 2 והעדר עבר פלילי קודם, יוכל הוא להיות מחויב למפקחים המוצעים ולקבל סמכותם וכי תחת השגחתם תושג הפחתה בסיכון להישנות התנהגות בעייתית. שירות המבחן המליץ, לפיכך, על שחרורו של המשיב 2 לחלופת מעצר בדירת משפחת איטח בתל אביב בפיקוח בני הזוג איטח, מר אבי מיזן, אביו ואחיו, של אחד המפקחים בכל זמן נתון תוך איסור יצירת קשר עם מי מהמעורבים בתיק. באשר להמשך מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, ציין שירות המבחן כי נוכח התאמתם של המפקחים, ניתן לשחרר את משיב 2 אף ללא פיקוח אלקטרוני. שירות המבחן המליץ בנוסף להעמיד את משיב 2 בפיקוח מעצר למשך שישה חודשים, במהלכם יסייע למשיב 2 להעמיק בבחינת בחירותיו ומחירם וישמש גורם פיקוחי נוסף לקיום התנאים והגבולות.

טיעוני באי כוח הצדדים

בא כוח המבקשת טען כי יש להורות על מעצרם של שני המשיבים עד תום ההליכים ואין לקבל המלצתו החיובית של שירות המבחן לשחרורו של משיב 2 למעצר בית בתנאי פיקוח אנושי בלבד. לטענתו, אין ליצר הפרדה מלאכותית בין שני המשיבים שהרי משום הקשר ההדוק ביניהם וקשריהם השוליים, הופכים מוקדי הסיכון המיוחסים למשיב 1 כמוקדי סיכון גם ביחס למשיב 2 וכגורמים המגבירים אף את מסוכנותו. כמו כן נטען כי הפער בין התסקיר הראשון לתסקיר המשלים בעניינו של משיב 2 אינו מבוסס על שינוי בתמונת המסוכנות. בא כוח המבקשת הפנה לפסיקה של בית המשפט העליון וטען כי נוכח המסוכנות הנשקפת מהמשיבים לא ניתן להפיגה אלא במעצר מאחורי סורג ובריה. כמו כן טען כי מדובר במקרה חמור במיוחד וכי לנוכח שתיקתם של המשיבים בחקירה רב הנסתר על הגלוי.

באי כוח המשיבים עתרו לשחרורו המשיבים לחלופת מעצר על אתר.

בא כוח משיב 1 טען כי הסיבה להמלצה השלישית בסופו של תסקיר שירות המבחן היא אופיו המופנם של המשיב 1 המתקשה לשתף אף את סניגורו. לטענתו, שירות המבחן לא נתן משקל מספיק לגילו של המשיב 1 ולהתפתחותו הנורמטיבית שאינה מגלה רצף של עבריינות. לטענת הסניגור, חלופת מעצר אינה תכנית טיפול וכי היה על שירות המבחן לבחון את מסוגלותם של המפקחים המוצעים למנוע ביצוע עבירה נוספת. כמו כן טען כי ראוי במקרה זה שבחינת מסוגלותם של המפקחים המוצעים תיעשה על ידי בית המשפט וכי החלופה יכולה להיות מרוחקת ממקום ביצוע העבירה.

בא כוח משיב 2 טען כי המלצת שירות המבחן מבוססת על שני פרמטרים: רמת סיכון בינונית ומוקדי סיכון בעניין קשרים חברתיים. לטענתו, דווקא משום מוקדי הסיכון שזיהה שירות המבחן יש להרחיק את משיב 2 מבית המעצר, ולקבל המלצת שירות המבחן למעצר בפיקוח אלקטרוני.

דין והכרעה

בפתח הדברים מצאתי להתייחס לעניין תמוה ביותר העולה מתוך העובדות והנסיבות בתיק זה. מדובר בשניים, למעשה, חסרי עבר פלילי (בעברו של משיב 1 עבירה צבאית בגין העדר מן השירות), צעירים, אשר על פי כתב האישום, לאחר תכנון מדוקדק ומורכב של ביצוע עבירות, שימוש בנשק שנגנב זמן מה קודם למועד הרלבנטי לכתב האישום, גניבת רכב, והסוואתו תוך שינוי זיהוי הרכב, הגעה ליעד ביצוע העבירות, ירי מאסיבי לעבר דירת מגורים, בשעות הקטנות של הלילה, ירי שנועד לפי גובה פגיעת הקליעים מן הקרקע לפגוע בבני אדם, או שמא אומר לקטול חיי אדם. אף על פי כן, אין כל הסבר למניע או לנסיבות ביצוע עבירות אלה. תמוה? לשון המעטה. הניסיון השיפוטי המצטבר מוביל אותנו לעבירות ומעשים המבוצעים, על רקע מניעים פליליים. העובדה שהשניים אינם מוסרים הרקע למעשים אלה, כמו גם שאין בידי המבקשת כדי להסבירם, מעוררת חשש רב באשר למסוכנותם של השניים.

ומכאן לעצם המעשים. השימוש בנשק על מנת לפתור בעיות או על מנת להשיג מטרות או תכליות במישור הפלילי, נפוץ בעת האחרונה. ככל שנתקל הציבור במעשים אלה, חלחלה ופחד אוחזים בו. הקלות הבלתי נסבלת של שימוש בנשק קטלני, בטבורה של עיר, ובמיוחד כשהוא מכוון לדירת מגורים, בה מצויים וחיים בני אדם, מצביעה אף היא על מסוכנותם של אלה המוצאים בדרך קלה לעשות שימוש בנשק קטלני, שיש בו כדי לקטול חיי אדם.

אלא שבכך לא סגי. כוונתי לנסיבות החמורות של הימלטות השניים מהמטרה תוך נהיגה פרועה המזלזלת, לשון המעטה בחיי המשתמשים בדרך, נהגים ונוסעי כלי הרכב, תוך התעלמות מוחלטת מסיכון בנהיגה זו לציבור. ואני שואל, מי אלה השניים, אשר מסיבות עלומות, שיש אך לנחש מה הן, יורים בנשק קטלני לעבר יושבי דירה, מסכנים חייהם, ואחר כך נמלטים מהמקום ומהשוטרים הרודפים אחריהם תוך סיכון רב ביותר לחיי האחרים. אני סבור כי הסיכון הנשקף מהמשיבים שלפני הוא ברף גבוה ביותר.

שמעתי בקשב רב דברי הצדדים ובעיקר דברי באי כוח המשיבים. קראתי בעיון תסקירי שירות המבחן. שקלתי בכובד ראש עברם הפלילי שאינו מכביד ובעיקר שקלתי גילם הצעיר של השניים. אני סבור כי במקרה חמור זה, של הסיכון הרב, בפגיעה בחיי אדם, אין מקום לשחרר המשיבים ממעצר ולו גם להורות על מעצרם של השניים באיזוק אלקטרוני.

איני מתעלם מהמלצת שירות המבחן באשר למשיב 2. על פי הנהוג במקומותינו ובהתאם להלכת בית המשפט העליון, יש לתת להמלצות שירות המבחן, ערך ומשקל משמעותי בטרם מתן החלטות מושכלות. אלא שלנוכח העובדות שבכתב האישום, ולנוכח אשר ציינתי לעיל, אני סבור שלפני חריג לכלל לעיל. אני סבור שבמקרה מיוחד זה, בהיותו חריג מבחינת מסוכנותם של השניים, יש לדחות המלצת שירות המבחן.

בטרם סיום, מצאתי לציין בקצרה ובלי להכביר מילים. בשים לב, לרמת מסוכנותם הגבוהה של השניים, לא מצאתי שיש

לקבל בקשת באי כוח המשיבים, ולבחון חלופות המעצר המוצעות באולם בית המשפט. כפי שציינתי לעיל, ואני חוזר על כך, גם בקשר לעניין זה, אין מקום, לדעתי, לבחון חלופות מעצר אלא להורות על מעצרו של המשיבים עד תום ההליכים.

עותק מהחלטה זו יועבר לשירות המבחן.

סוף דבר שאני מורה על מעצר המשיבים עד תום ההליכים.

ניתנה היום, כ"ח תשרי תש"פ, 27 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.